

بسم الله الرحمن الرحيم

و صَلَّى اللهُ عَلَى مُحَمَّدٍ وَآلِهِ الطَّاهِرِينَ وَ لَعَنَهُ اللهُ عَلَى اَعْدَائِهِمْ اَجْمَعِينَ

آداب و خواص به کار بردن بوی خوش

نویسنده: عباسعلی تیموری عسگرانی

چکیده

عطرزدن و به کار بردن بوی خوش سنت پیامبر و ایمة معصومین علیهم السلام است. ایشان نیز مردم را به استفاده از بوی خوش سفارش می‌کردند. فضیلت‌ها و خواص فراوانی برای بوی خوش طبق روایات وجود دارد که علم امروز هم آن‌ها را ثابت کرده است. این تحقیق آداب خاصی را که اسلام برای به کار بردن بوی خوش در نظر گرفته است مانند زمان‌ها و مکان‌های استفاده از عطر را بیان می‌کند و جهت ترغیب ما به استفاده از بوی خوش، خواص و آثار آن از طریق روایات و علم امروز بیان می‌شود. از جمله این که عطر به سبب مواد تشکیل دهنده‌اش اثرات مختلفی روی سیستم مغزی می‌گذارد، بوی خوش عقل و هوش و قلب انسان را تقویت می‌کند و موجب آرامش و تسکین انسان می‌شود. پس بهتر است انسان همیشه مخصوصاً هنگام عبادت و در روز جمعه عطر را فراموش نکند. با انجام این کار جامعه اسلامی چهره و نمود بهتری دارد و رنگ الهی همراه با بوی خوش موجب جذب بهتر دیگر انسان‌ها به خصوص جوانان به دین اسلام می‌شود و دستورات و احکام اسلام را از عمق جان پذیرا خواهند بود.

مقدمه

پیامبر اکرم صلی الله علیه و آله و سلم می‌فرمایند: بهترین بندگان خدا کسانی هستند که به پیمان خود وفا کنند و بوی خوش به کار برند. (1) عطر آمیزه ای از روغن‌های اسانس، ترکیبات معطر و ثابت کننده و الکل می‌باشد. روغن‌های اسانسی از طریق تقطیر گل‌ها و گیاهان علف‌ها بدست می‌آیند. اگر عصاره گیری از طریق تقطیر میسر نباشد توسط روغن‌های جذاب این کار صورت می‌گیرد. مانند گل یاس. در عصاره گیری توسط روغن‌های جذاب اساساً عمل استخراج و جداسازی روغن بدبو توسط الکل می‌باشد (2). میزان شناسایی عطر 40% است، تا غلظت 40% عطر مرغوب و 10% تا 20% ادکلن نام دارد. بدون تردید همگی ما انسان‌ها از استشمام بوی خوش لذت می‌بریم و گاهی در هنگام راه رفتن که بوی دل‌انگیزی به مشاممان می‌خورد به طور ناخود آگاه چند قدمی به سمت آن حرکت می‌کنیم و این نشان از قدرت جاذبه عطرها دارد. از نشانه‌های آراستگی استفاده از عطریات و مواد خوشبو کننده است که هم عامل نشاط در روحیه‌ی خود شخص است و هم به دیگران مسرت می‌بخشد. با توجه به جایگاه و اهمیت این سنت حسنه، تحقیق پیش‌رو همگان را با اهمیت و خواص آن و نیز آداب استفاده از آن آشنا خواهد کرد.

زمان‌های استفاده از عطر

زمانبندی عطر زدن از منظر اهل بیت علیهم السلام اینگونه است: الف در بعضی روایات بعد از هر وضو پیامبر صلی الله علیه و آله و سلم به عطر زدن اقدام می‌کرد. (حداکثر میزان مصرف عطر) ب عطر زدن یک روز در میان سفارش شده است. (حد متوسط مصرف عطر) ج عطر زدن در روز جمعه سفارش شده که ترک نشود. (حداقل مصرف عطر)

1. هر روز

امام کاظم علیه السلام می‌فرماید: شایسته است که مرد هر روز از بوی خوش استفاده کند و ... (4)

2. یک روز در میان

رسول خدا صلی الله علیه و آله و سلم می‌فرماید: دوستم جبرئیل به من گفت: یک روز در میان خود را معطر ساز و این کار در روزهای جمعه ترک نشود. (5)

3. روز جمعه

رسول خدا به علی علیه السلام فرمود: یا علی بر تو باد که هر جمعه خود را خوشبو کنی، زیرا این عمل از سنت من است و تا زمانی که بوی آن از تو نمایان باشد برایت حسنه می‌نویسند. (6) عثمان بن مظعون به رسول خدا عرض کرد: می‌خواهم استفاده از عطر [و چند چیز دیگر] را کنار بگذارم. رسول خدا فرمود: عطر را کنار نگذار زیرا فرشتگان بوی خوش مومن را می‌بویند، بنابراین دست‌کم در روز جمعه از بوی خوش استفاده کن. (7)

4. پس از وضو

امام صادق علیه السلام فرمود: برای رسول خدا صلی الله علیه و آله و سلم، مشکدانی از قلع بود که پس از هر وضو بلافاصله آن را به دست گرفته، خود را خوشبو می‌ساخت. (8) نکته: در آداب وضو گرفتن وارد شده است که پس از اتمام وضو بوی خوش استعمال کنی تا علاوه بر طهارت معنوی طهارت نیز خوشبو باشد. (9)

5. هنگام نماز

امام صادق علیه السلام می‌فرماید: (أَنَّ الصَّلَاةَ مُتَطَيِّبٌ أَفْضَلُ مِنْ سَبْعِينَ صَلَاةً بِغَيْرِ طَيِّبٍ) (10) دو رکعت نماز با عطر بهتر از هفتاد رکعت نماز کسی است که عطر نزده است. امام خمینی (ره) همیشه هنگام نماز از عطر و بوی خوش استفاده می‌کردند و شاید بدون بوی خوش به نماز نایستاده بودند. حتی در نجف هم که نماز را در پشت بام منزل می‌خواندند همیشه عطری به همراه خود می‌بردند. (11)

6. موقع روزه داری

امام صادق علیه السلام هرگاه روزه داشت به خود عطر زده می فرمود: (الطیب تحفه الصایم) (12) بوی خوش تحفه‌ی روزه‌دار است. امام صادق علیه السلام: هرکه در حال روزه، اول روز خود را با عطری خوشبو کند، هیچ‌گاه عقل خود را از دست نمی‌دهد. (13) نکته: یعنی تند خویی که از لوازم گرسنگی و تشنگی است به سبب بوی خوش از او دور می‌گردد.

7. ماه رمضان

امام صادق علیه السلام می‌فرماید: هر کس در روز اول ماه رمضان یک کف گلاب به صورت بریزد، در آن روز از خواری و پریشانی ایمن گردد و هر که یک کف گلاب به سرش بریزد در آن سال از مرض سرسام ایمنی یابد. (14) برای روز اول ماه رمضان اعمالی به شرح زیر است: 1- غسل کند. 2- خود را با گلاب خوشبو سازد و ... (15)

8. موقع زیارت

از جمله آداب زیارت این است که زوار محترم به هنگام زیارت لباس تمیز و مناسب بپوشند و خود را خوشبو کنند و ... (16)

9. عید نوروز

امام صادق علیه السلام برای نوروز اعمالی را به معلی بن‌خنیس آموخت و به او فرمود: چون روز نوروز شود غسل کن و خود را کاملاً خوشبو کن. (17)

10. هنگام مسافرت

حضرت رسول صلی الله علیه و آله و سلم هنگام مسافرت شش چیز را با خود همراه داشت: شیشه‌ی عطر، آینه، شانه، مسواک، سرمه‌دان، قیچی. (18)

11. موقع بیماری

امام خمینی (ره) در حالیکه در بیمارستان بستری بودند و سرم به دست و پایشان وصل بود هم مستحبات زیر را ترک نکردند: تلاوت قرآن، شانه، عطر و ... (19)

محل‌های استفاده از عطر

محل استفاده از عطر هر کجای بدن می‌تواند باشد اما برای استشمام بهتر بوی عطر بهتر است آن را در نقاط نبض‌دار بدن مانند: مچ دست، پشت گوش‌ها، گردن، زیر بازو، محل خم شدن ساعد و بازو، و پشت زانوها استفاده کرد. چون جریان خون قوی و پوست گرم‌تر می‌باشد بنابراین به تبخیر عطر کمک می‌کند. (البته باید حساسیت محل مورد نظر را در نظر گرفت) در روایات هم چنین آمده است:

1- شارب: حضرت علی علیه السلام می‌فرماید: عطر به شارب زدن از اخلاق پیامبران و احترام کرام الکاتبین است. (20)

2- محاسن: رسول خدا صلی الله علیه و آله و سلم زیاد از عطریات استفاده می‌کرد به طوری که اثر آن در محاسن و سر مبارکش پیدا بود. (21)

3- گودی گردن: حسن بن جهم می‌گوید: خدمت امام رضا علیه السلام رسیدم، ظرفی نزد من آورد که در آن مشک بود. خطاب به من فرمود: از این مشک بردار و بر خود بمال. مقداری برداشتم و بر خود مالیدم. فرمود: مقداری دیگر بردار و بر گودی پایین گردن بمال. (22)

4- سجده‌گاه: امام رضا علیه السلام فرمود: (كَانَ يَعْرِفُ مَوْضِعَ سُجُودِ أَبِي عَبْدِ اللَّهِ بِه طیبِ ریحَه) جایگاه سجده امام صادق علیه السلام از بوی عطر آن‌جا شناخته می‌شد. (23)

5- محل نماز: عایشه می‌گوید: پیامبر به ما فرمان داده بود تا در خانه‌ها، جایگاه نمازی بسازیم و آن را پاکیزه و خوشبو کنیم. (24)

آداب بوییدن و استشمام

مالک جهنی روایت کرده است، گلی را به حضرت امام جعفر صادق علیه السلام دادم، ایشان گرفتند و بوییدند و بر دو دیده گذاشتند سپس فرمودند: هرکه گلی را بگیرد و ببوید و بر دیده‌ها بگذارد و بگوید (اللهم صل علی محمد و آل محمد) هنوز گل را بر زمین نگذاشته گناهایش آمرزیده می‌شود. (25) و در روایت دیگری به همین مضمون امام علی النقی هادی علیه السلام فرمودند: هر که گلی را ببوید و بر چشمانش بگذارد و صلوات بر محمد و آل محمد بفرستد، حق تعالی برای او به قدر بیابان عالچ که مابین مکه، شام و عراق کشیده شده است حسنه بنویسد و به عدد ریگ بیابان از گناهان او بزداید. (26) پیامبر صلی الله علیه و آله و سلم می‌فرماید: هرگاه به یکی از شما گلی دادند، پس آن را ببوید و بر چشمانش بگذارد که آن از بهشت است پس هرگاه گلی به شما هدیه دادند، آن را رد نکنید. (27) و نیز می‌فرماید: هر کس گلاب را به صورت بمالد، در آن روز پریشانی و بدحالی به او نرسد و هنگامی که گلاب را به صورت و دست‌ها می‌مالد، حمد خدای را بکند و صلوات بر محمد و آل او بفرستد. (28)

الگوی معطر

(لَقَدْ كَانَ لَكُمْ فِي رَسُولِ اللَّهِ أُسْوَةٌ حَسَنَةٌ) (29) الگو بودن حضرت رسول صلی الله علیه و آله و سلم برای انسان‌ها، بدون هیچ تردیدی از سوی خداوند تایید شده است. به همین دلیل امت محمدی باید ایشان را الگوی خویش در تمام کردارشان

قرار دهند. یکی از عادات این الگوی نمونه، معطر بودن ایشان است.

- پیامبر خدا آن قدر معطر می‌زیست که هرگاه از کوچه و گذرگاهی می‌گذشت، پس از عبورش آنان که از آن مسیر می‌گذشتند از رایحه‌ی خوش برجای مانده، می‌دانستند که پیامبر از این کوچه گذشته است. (30)

- آنقدر عطر و مواد خوشبوکننده بر سر و صورت خود می‌زد که گاهی جلوه و براقی آن در موهای سرش پیدا بود. با مشک و عنبر خود را خوشبو می‌ساخت، گاهی هم با عود و غالیه خود را معطر می‌کرد. (31)

- هیچ‌گاه هدیه‌ای را که عطر بود، رد نمی‌فرمود. (32)

- بیش از آنچه برای خوراکی و طعام خرج کند، در راه عطریات خرج می‌کرد. (33)

- هرگاه عطری به او عرضه می‌شد، از آن استفاده می‌کرد و می‌فرمودند: بوی آن خوش است، سنگینی هم ندارد. استفاده از بوی خوش را همیشه دوست داشت و از آن لذت می‌برد. (34)

- از بوی نیکویش همه او را می‌شناختند، حتی وقتی نزد فاطمه علیها السلام خود را با کساء یمانی پوشانده بود، وقتی حسنین هر کدام به ترتیب وارد خانه می‌شوند، پس از سلام به مادر عرض می‌کنند: (اِنِّی اَشَمُّ عِنْدَکَ رَایحَهَ طَیِّبَه کَأَنَّهَا رَایحَهَ جَدِّی رَسولِ اللّٰه) من بوی خوشی نزد تو احساس می‌کنم گویا بوی جدم رسول خدا می‌باشد. (35) شهید محمدرضا تورجی زاده نیز به تبعیت از رسول خدا صلی الله علیه و آله و سلم همیشه از عطر استفاده می‌کرد. خرید عطرهای خوشبو یکی از کارهای همیشگی او بود. هر جا وارد می‌شد بوی عطر ملایمی همراهش بود. نقل از دوستان شهید است: حتی در شرایطی که در خط اول نبرد بودیم، عطر زدن و شانه‌کردن موها و محاسنش ترک نمی‌شد. دو شیشه عطر کوچک از جمله وسایل موجود در جیبش هنگام شهادت بود. (36)

عطر زدن ممنوع!

با توجه به جایگاه عطر و اهمیت و آثار آن، ولی در مواردی از عطر زدن نهی شده است از جمله:

غیر خدا: هر که برای خدای تعالی خود را خوشبو کند [هدف جلب رضایت الهی باشد] روز قیامت بوی خوشبوتر از مشک تیز بوی است و هر که برای جز خدا خوشبو کند، روز قیامت بوی گندتر از مردار است. (37)

مُحَرِّم: امام صادق علیه السلام: (لَا یَنْبَغِی لِلْمُحَرِّمِ أَنْ یُلْدِّدَ بِالرِّیْحَانِ) جایز نیست که محرم حج بوی خوش لذت آور استعمال کند. (38)

معتکف: امام باقر علیه السلام: (الْمُعْتَكِفُ لَا یَسْمُ الطَّیْبَ وَ لَا یَتَلَدَّدُ بِالرِّیْحَانِ) جایز نیست برای معتکف استعمال بوی خوش و اینکه گل بو کند. (39)

زنان: در این مورد نیز به شدت از عطر زدن نهی شده است و رسول خدا (ص) سخنان قابل توجهی در این زمینه دارند:

- زناکار است، زنی که خود را خوشبو کند و بر مردانی بگذرد که بویش را می‌شنوند. (40)

- آن زن که برای کسی جز شوهر، خویشتن را معطر می‌سازد، مایه‌ی آتش و ننگ است. (41)

- هر زنی که خود را برای غیر شوهرش خوشبو کند، خداوند نماز او را قبول نمی‌کند. (42)

و در مورد عطر [زنان] چنین می‌فرمایند: برای مردان بهترین عطر آنست که بویش آشکار و رنگش پنهان باشد و برای زن بهترین عطر آنست که رنگش عیان و بویش پنهان باشد. (43)

استفتاء: آیا عطر زدن و خوشبو ساختن بانوان اشکال دارد؟

آیت الله اراکی: عطر زدن اشکال ندارد اما اگر عطر زدن موجب مفسده و تحریک باشد جایز نیست. (44)

با توجه به قدرت جاذبه‌ای که بوی خوش دارد، بعید است موجب تحریک نامحرم و مفسده نشود و این مورد اتفاق تمام علماست. پس بهتر است که زن مسلمان تنها برای همسرش عطر استعمال کند. (45)

آثار استفاده از عطر

استفاده از عطر آثار و خواص فراوانی در دنیا و آخرت دارد که عبارتند از:

نوری در قیامت: امام صادق علیه السلام می‌فرماید: هر کس به سر و روی مسلمانی عطر بزند، خدای عزوجل در مقابل هر مویی، نوری برای او در روز قیامت قرار می‌دهد. (46)

تقویت قلب: پیامبر اکرم صلی الله علیه و آله و سلم می‌فرماید: (الطَّيِّبُ يَشُدُّ الْقَلْبَ) بوی خوش قلب را تقویت می‌کند. (47)

زیادی عقل: امام صادق علیه السلام می‌فرماید: (الزُّيْحُ الطَّيِّبَةُ تَشُدُّ الْعَقْلَ وَ تَزِيدُ فِي الْبَاهِ) بوی خوش عقل را استوار و بر توان جنسی می‌افزاید. (48)

سرور و شادمانی: امام علی علیه السلام می‌فرماید: به کار بردن بوی خوش و... از موجبات سرور و شادمانی است. (49)

و نیز بعضی دیگر از خواص بوی خوش از گفتار ائمه اطهار به صورت زیر است: (50)

1- عمل به سنت پیامبر

2- زیاد شدن رزق و روزی

3- زیاد شدن علم و کامل شدن عقل

4- اکرام ملایکه نویسندگان اعمال

5- احترام کسانی که نزدیک اویند

6- تعظیم و آماده شدن برای نماز

7- تعظیم و احترام روز جمعه

8- تعظیم و احترام مسجد

9- سد باب غیبت، چه بسا به جهت بدی بوی کسی از او غیبت کنند.

10- دریافت حسنات که برای اصل این عمل مقرر است.

خواص بوی خوش

در اینجا به معرفی چند ماده‌ی معطر و به بیان خواص آن‌ها در درمان بیماری‌ها می‌پردازیم.

1- مشک

پیامبر اکرم صلی الله علیه و آله و سلم می‌فرماید: (اطیب الطیب المسک) (51) بهترین عطرها مشک است؛ و شاید در بیان علت آن بتوان به سخن علی علیه السلام استناد کرد که می‌فرمایند: چه خوب است عطر مشک، تحمل آن سبک و آسان و بوی آن خوش و عطراگین است. (52) خاصیت: برای تهیه پادزهر و داروهای چشمی- شادی‌آور [متناسب با مزاج‌های سرد]. (53)

نکته: مشک ماده‌ی خوشبویی است که در قرآن نیز آمده است (خِثَامُهُ مِسْكَ) (54) و منظور این است مَهْری که بر شراب بهشتی نهاده شده است با مشک است. شراب طهور بهشتی هنگامی که دست بر مهرش می‌نهند، بوی عطر مشک در فضا پراکنده می‌شود و در پایان نوشیدن این شراب طهور دهان بوی مشک می‌دهد برخلاف شراب‌های آلوده‌ی دنیا که پس از نوشیدنش دهان تلخ و بدبو می‌شود. (55) مشک در میان شاعران هم جایگاه ویژه‌ای دارد مانند: (به بوی نافه‌ای کآخر صبا زان طزه بگشاید- زتاب جعد مشکینش چه خون افتاد در دل‌ها) (56) و یا ضرب‌المثل معروف: مشک آن است که خود بیوید نه آن که عطار بگوید.

2- عود

جابر بن عبدالله گوید: پیغمبر خدا وارد منزل عایشه شد. دید در آن جا کودکی هست که از بینی او خون جاری است. فرمود چیست؟! عرض کرد سردی بر او عارض شده. فرمود: وای بر شما؟ فرزندان خود را نکشید. هر زنی که این مرض بر فرزندش عارض شد، عود هندی را با آب حل کند و آن را به بینی او بکشد. چنین کردند و آن کودک خوب شد (57) و نیز می فرمایند: بر شما باد عود هندی که در آن هفت نوع از شفاست. (58) خاصیت: تقویت اعصاب- قوت معده- خون دماغ- شادی آور- [باجویدن آن] خوشبوکردن دهان. (59)

3- عنبر

علی بن یقظین گوید به امام رضا علیه السلام نوشتیم در سرم سردی سخت حس می کنم به طوری اگر بادی بوزد کم می ماند غش کنم. در پاسخ من نوشتند: پس از غذا عنبر و زنبق را به بینی بکش انشاء الله نجات پیدا می کنی. (60) خاصیت: سردی در سر - غش. (61)

4- کافور

خاصیت: برای تهیه پادزهر- آبله و جوش های چشمی- اگر بر مرده بپراکنند مدت زیادی بر آن هیات و صورت باقی بماند. (62)

5- کندر

کندر دو نوع است: خوردنی و مخصوص دود کردن. امام صادق علیه السلام فرمود: هیچ بخوری نیست که به آسمان بالا رود مگر کندر (لبان) و هیچ خانواده ای با لبان بخور نمی کند مگر این که عفریت های جن را از آن ها دور می گرداند. (63) و در حدیث دیگری از ایشان آمده است: به زنان حامله کندر بخورانید، به درستی که طفل در شکم مادر کندر غذای او می شود، دلش محکم و تحملش زیاد می شود. (64) خاصیت: ا دود کردن کندر: دفع شیاطین و اجنه- دفع چشم زخم و نظر. (65) ب خوردن کندر: زیادی نور چشم- زیادی عقل و حافظه- محکم کردن لثه و تسکین درد دندان. (66)

6- اسفند

پیامبر اکرم صلی الله علیه و آله و سلم: هرکس به مدت چهل روز، هر صبح یک مثقال «هزار اسپند» (اسفند) حل شده در آب بخورد، نور حکمت در دلش روشن می شود و از هفتاد و دو بیماری که کمترین آن جذام است ایمنی می یابد. (67) خاصیت: [دود آن] دفع چشم و نظر - درمان جذام- نشاط آور- شجاعت و دفع ترس. (68)

7- نرگس

پیامبر اکرم صلی الله علیه و آله و سلم: گل نرگس را هر روز یک مرتبه، نتوانستید هر هفته یک مرتبه، نتوانستید هر ماه و یا حداقل هر چند مدت یک مرتبه بپویید زیرا در قلب یک ریشه ای از جنون و برص است که بوییدن آن این امراض را از بیخ می کند. (69) خاصیت: دفع برص- آرام بخش و تسکین اعصاب. (70)

پیامبر اکرم صلی الله علیه و آله و سلم: گلاب به آبرو و رونق انسان می‌افزاید و فقر را می‌برد... (71) نکته: گلاب فعالیت‌های مغزی را زیاد و تحریک می‌کند و اعصاب را تسکین می‌دهد. پاشیدن گلاب بر سر خصوصاً بعد از کوتاه کردن موی سر، دافع بیماری‌ها بوده و چشم و نظر را نیز دفع می‌کند. سلمانی‌های قدیم، یکی از وظایفشان پاشیدن گلاب بر سر، بعد از اصلاح موی سر بوده و این کار را به حضرت سلمان نسبت می‌دادند و به این جهت به آرایشگری‌ها «سلمانی» نیز می‌گویند. (72) یکی از رسوم خوب ایرانیان استفاده از گلاب در هنگام حزن و مصیبت است که از آرام بخش‌ها و مسکن‌هایی است که موجب شادی قلب می‌شود. از جمله مواردی که با کاروان ابا عبدالله به سوی کربلا حمل می‌شد عطر و گلاب بود. خاصیت: زیاد شدن نور چشم- دفع پریشانی و اندوه- دفع چشم و نظر- آرام بخش- شادی قلب.

رایحه درمانی از نظر علمی

رایحه درمانی به عنوان طبی جایگزین در دنیا مطرح است و این امر باعث شده تا پژوهشگران تحقیقات فراوان و دامنه داری در این رابطه انجام دهند و به نتایج برسند. (73) از جمله آنکه:

1- رایحه دل انگیز بر روحیه‌ی بیماران روحی و روانی اثر نشاط انگیزی داشته و برای درمان افسردگی و اضطراب موثر است.

2- رایحه خوش در پیوند روابط زن و شوهر و تحریک روابط انسانی نقش مهمی دارد.

3- بوی مطلوب به انسان اعتماد به نفس بخشیده و بر خلق و خو اثر بسزایی دارد.

4- بوی دلپذیر موجب افزایش توانایی فکر انسان و هوشیاری او گردیده، فشار ذهنی را کم کرده و تفکرات منفی را از او دور می‌کند.

5- بوی خوش عامل سلامتی و تنظیم‌کننده سیستم سمپاتیک و پاراسمپاتیک است.

6- عطریات سبب تعادل و ترشح هورمون‌ها می‌گردند و هماهنگی بین هورمون‌ها بهترین راه برای سلامتی است.

راهکارهای عملی استفاده از بوی خوش

نحوه‌ی استفاده از عطریات تنها از طریق مالیدن به لباس و بدن نیست بلکه روش‌های دیگری نیز وجود دارد مانند:

1- بالشتک معطر:

شما می‌توانید بالشتی به اندازه دلخواه تهیه نموده و داخل آن را با گل‌های خوشبو و گیاهان معطر پر کرده و جهت ماندگاری بویش آن را داخل یک پاکت پلاستیکی نگه‌داری کنید و یا این‌که بالشتکی از پشم یا پر تهیه نموده و در وقت پریشانی و اضطراب چند قطره از عطر دلخواه را روی آن ریخته و به استراحت بپردازید که بوی دلپذیر آن، آرامش مورد نیازتان را هدیه خواهد نمود. (74)

2- حمام معطر:

اگر در حمام وان دارید سعی کنید هفته‌ای یک یا دو بار، با ریختن مقداری عصاره گیاهان معطر مثل: گل یاس، بهار نارنج، مریم گلی، گل محمدی و ... داخل وان نیم ساعتی در آن استراحت کنید و یا در صورت نبودن وان سطل آبی را با عطرهاى دلخواه موقع بیرون آمدن از حمام بر سر خود بریزید. (75)

3- بخور:

شما می‌توانید وقتی احساس خوبی ندارید یا دچار تنش روحی هستید کمی گلاب یا عطر دلخواه خود را داخل دستگاه بخور ریخته و آن را روشن کنید تا فضای منزل خوشایند و دلپذیر گردد. در صورت نبودن دستگاه بخور، می‌توان دستگاه آغشته به گلاب یا عطر را روی وسایل گرمی مانند: بخاری، شوفاژ یا سماور قرارداده تا به وسیله‌ی حرارت، عطر افشانی شود. (76)

4- انفیبه:

دارو را در بینی کشیدن و استنشاق داروست تا جذب دارو از طریق بینی صورت بگیرد. امام صادق علیه السلام می‌فرماید: چهار چیز دواست: حجامت، انفیبه، اماله، استفراغ. (77) این قسم روایات درمان با استنشاق بو را مهر تایید زده و یک چهارم درمان را به آن خلاصه می‌کند. حضرت علی علیه السلام نیز می‌فرمایند: شستشوی دهان و بینی سنت و مایه پاکی آن‌هاست. انفیبه کردن مایه سلامت سر و پاکسازی بدن و همه انواع سر درد است. (78)

5- دود:

از حضرت صادق علیه السلام در مورد اسفند و کندر سوال شد. فرمود: اما کندر برگزیده انبیاست و مریم سلام الله علیها از آن کمک می‌جست و هیچ دودی از دود آن زودتر به آسمان بالا نمی‌رود، دودش شیطان را می‌راند و مرض را دفع می‌کند، از آن محروم نمانید. (79) اسفند آتش زدن و دود اسفند بسیاری از بیماری‌ها را درمان و جهت رفع چشم زخم موثر است. در تنه و ریشه‌های اسفند رازی نهفته است و در دانه آن درمان هفتاد و دو درد است، با آن و با کندر درمان کنید. (80) پیامبر اکرم صلی الله علیه و آله و سلم می‌فرمایند: بر شما باد عود هندی که در آن هفت نوع از شفاست. (81)

نکاتی در مورد استفاده از عطرها (82)

1- عطر را در نقاط نبض دار بدن استفاده کنید.

2- عطر را به صورت چند لایه استفاده کنید تا ماندگاری آن افزایش یابد.

3- پس از 3 الی 4 ساعت، معمولا باید مجددا به خودتان عطر بزنید.

4- هیچگاه عطر را مستقیما روی لباس خود به کار نبرید چون ممکن است ایجاد لک کند.

5- بیش از سه عطر را همزمان امتحان نکنید چون بینی شما دیگر قدرت تشخیص نخواهد داشت.

6- موقع استفاده از عطر اگر پوست شما خشک است قبلا از کرم یا وازلین استفاده کنید تا ماندگاری عطر افزایش یابد.

7- می توانید عطر را در هوای رو به روی خود اسپری کرده و از آن عبور کنید با این کار عطر به طور یکنواخت روی بدن شما می نشیند.

8- قبل از استفاده از عطرها دقت کنید خراش یا زخم رو بازی در بدن نداشته باشید چون ترکیب عطر با مایعات بدن ایجاد بوی نامطبوع می کند.

9- هنگام خرید عطر برای امتحان بوی عطر اجازه دهید عطر برای مدت 10 دقیقه روی پوست شما بماند چون زمانی که با بوی بدن آمیخته می شود بوی متفاوتی ایجاد خواهند کرد.

10- عطر را در جایی که ماده‌ی بو بر یا ضد عرق را استفاده کرده‌اید به کار نبرید چون رایحه ملایم عطر را می پوشانند.

نتیجه

- بهترین عطر مشک است و بهتر است انسان همیشه معطر باشد.

- تاکید فراوانی بر معطر بودن در روز جمعه و مخصوصا هنگام عبادت شده است.

- برای استشمام بهتر عطر آن را در نقاط نبض دار بدن باید استفاده کرد.

- عطریات علاوه بر استشمام بوی خوش آن‌ها در درمان بیماری‌ها نیز موثرند.

بهرتر است خواص و آثار استفاده از بوی خوش به کمک رادیو و تلویزیون و مطبوعات آموزش داده شود تا مردم بیشتر راغب به این امر باشند و البته آداب آن نیز بیان شود. با این کار جوانان مخصوصا بانوان با نحوه صحیح استفاده از بوی خوش آشنا می‌شوند. چون بوی خوش قوه شهوت را تحریک می‌کند باید بانوان در استفاده از بوی خوش محتاط‌تر باشند و با رعایت این کار زمینه بسیاری از گناهان بوجود نمی‌آید و جامعه سالم‌تری خواهیم داشت.

پی‌نوشت‌ها:

- 1- نهج الفصاحه، حدیث 850
- 2- www.avaxnet.com
- 3- عباس عزیزی، عطر زینت نماز و زندگی، مقدمه
- 4- میزان الحکمه، ج 7، ص 3339
- 5- سنن النبی، ص 106
- 6- همان؛ مکارم الاخلاق، ص 83
- 7- میزان الحکمه، ج 7، ص 3339
- 8- مکارم الاخلاق، ص 82
- 9- مفاتیح الجنان، ص 49
- 10- محجه البیضا، ج 2، ص 24؛ مکارم الاخلاق، ص 82
- 11- عباس عزیزی، عطر زینت نماز و زندگی، ص 41
- 12- میزان الحکمه، ج 7، ص 3339
- 13- همان
- 14- عباس عزیزی، عطر زینت نماز و زندگی، ص 59
- 15- مفاتیح الجنان، ص 901
- 16- همان، ص 256
- 17- همان، ص 1053
- 18- عباس عزیزی، عطر زینت نماز و زندگی، ص 45
- 19- همان، ص 40
- 20- محجه البیضا، ج 2، ص 23
- 21- سنن النبی، ص 101
- 22- عباس عزیزی، عطر زینت نماز و زندگی، ص 35
- 23- مکارم الاخلاق، ص 81
- 24- حسین سیدی، همنام گلهای بهاری، ص 44
- 25- مکارم الاخلاق، ص 41؛ حلیه المتقین، ص 263
- 26- همان، ص 81؛ همان، ص 263
- 27- همان، ص 81؛ حسین سیدی، همنام گلهای بهاری، ص 210
- 28- همان، ص 86؛ حلیه المتقین، ص 261
- 29- احزاب/ 21
- 30- جواد محدثی، همگام با رسول، ص 58

- 31- همان، ص 57؛ مکارم الاخلاق، ص 66
- 32- میزان الحکمه، ج 7، 339؛ زبیده خدایی، خدایا چه بخورم، ص 181
- 33- بحارالانوار، ج 16، ص 248؛ محجه البیضا، ج 2، ص 24
- 34- همان، ص 249
- 35- مفاتیح الجنان، حدیث کساء
- 36- گروه فرهنگی شهید ابراهیم هادی، یا زهرا (س)، ص 183
- 37- میزان الحکمه، ج 7، ص 3341
- 38- شیخ باقر ایروانی، فقه استدلالی، ص 213
- 39- همان، ص 147
- 40- نهج الفصاحه، ص 411، ج 177
- 41- همان، ج 188
- 42- همان، ج 1019
- 43- همان، ج 1516
- 44- عباس عزیزی، عطر زینت نماز و زندگی، ص 49
- 45- مصطفی حسینی دشتی، معارف و معاریف، ج 7، ص 388
- 46- عباس عزیزی، عطر زینت نماز و زندگی، ص 56
- 47- میزان الحکمه، ج 7، ص 3338
- 48- بحارالانوار، ج 62، ص 275
- 49- همان، ج 73، ص 141
- 50- رضا جاهد، داروخانه معنوی، ص 208
- 51- نهج الفصاحه، ج 334
- 52- عباس عزیزی، عطر زینت نماز و زندگی، ص 25
- 53- خواجه نصیرالدین طوسی، تنسوخ نامه ایلخانی، ص 251
- 54- مطففین/26
- 55- ناصر مکارم شیرازی، تفسیر نمونه، ج 26، ص 276
- 56- www.avaxnet.com
- 57- همان، ص 130
- 58- مکارم الاخلاق، ص 83؛ زبیده خدایی، خدایا چه بخورم، ص 185
- 59- خواجه نصیرالدین طوسی، تنسوخ نامه ایلخانی، ص 255
- 60- محسن کاظمی، عطر درمانی، ص 129
- 61- همان، ص 159
- 62- خواجه نصیرالدین طوسی، تنسوخ نامه ایلخانی، ص 249
- 63- محسن کاظمی، عطر درمانی، ص 134؛ بحار الانوار، ج 66، ص 444
- 64- سیما میخبر، ریحانه بهشتی، ص 109
- 65- محسن کاظمی، عطر درمانی، ص 159
- 66- رضا جاهد، داروخانه معنوی، صص 180، 182، 189
- 67- محسن کاظمی، عطر درمانی، ص 37
- 68- همان، صص 40 و 38
- 69- محسن کاظمی، عطر درمانی، ص 140؛ بحار الانوار، ج 62، ص 299
- 70- همان

- 71- مکارم الاخلاق، ص 86؛ حلیه المتقین، ص 260
 72- محسن کاظمی، عطر درمانی، ص 135
 73- زبیده خدایی، خدایا چه بخورم، ص 182
 74- همان، ص 183
 75- همان، ص 184
 76- همان
 77- رضا جاهد، داروخانه معنوی، ص 217
 78- محسن کاظمی، عطر درمانی، ص 46
 79- همان، ص 134؛ مکارم الاخلاق، ص 355
 80- همان، ص 38
 81- زبیده خدایی، خدایا چه بخورم، ص 185، مکارم الاخلاق، ص 83
 82- سایت وفاق

فهرست منابع

قرآن کریم

- 1- ایروانی، شیخ باقر، فقه استدلالی، ناشر مرکز مصطفی العالمیه لترجمه و النشر، چاپ زلال کوثر، چاپ نهم، 1390
 2- جاهد، رضا، داروخانه معنوی، انتشارات هاتف، چاپخانه شمشاد، چاپ بیستم، 1383
 3- حسینی، سید مصطفی، دایره المعارف معارف و معاریف، ج 1 و 7، موسسه فرهنگی آرایه، چاپ امین، چاپ سوم، 1379
 4- خدایی، زبیده، خدایا چه بخورم، انتشارات نگاران نور، چاپ پنجم، 1388
 5- دشتی، محمد، نهج البلاغه، ناشر: امام عصر، چاپ جعفری، اول، 1387
 6- سیدی، حسین، همنام گل‌های بهاری، چاپ کیمیا، چاپ هشتم، 1385
 7- طباطبایی، محمدحسین، سنن النبی، مترجم: محمد هادی فقهی، ناشر: کتابفروشی اسلامیة، چاپ هفتم، 1378
 8- طبرسی، رضی‌الدین، مکارم الاخلاق، مترجم: سید ابراهیم میرباقری، انتشارات فراهانی
 9- طوسی، نصیرالدین، تنسوخ نامه ایلخانی، چاپ موسسه اطلاعات، چاپ دوم، 1363
 10- عزیززی، عباس، عطر زینت نماز و زندگی، انتشارات صلوه، چاپ عترت، چاپ هفتم، 1386
 11- عمید، حسن، فرهنگ فارسی عمید، انتشارات امیرکبیر، چاپ شانزدهم، 1360
 12- قمی، شیخ‌عباس، مفاتیح الجنان، ناشر: افق فردا، چاپخانه بقیع، چاپ بیست‌وهشتم، 1385
 13- کاشانی، محمدحسن، محجه البیضا، ج 2، موسسه نشر اسلامی، چاپ پنجم، 1421 ه. ق
 14- کاظمی، محسن، عطر درمانی، نشرمیم، چاپ محمد، چاپ اول، 1388
 15- گروه فرهنگی شهید ابراهیم هادی، یازهرا (س)، نشرامینان، چاپ قدیانی؛ چاپ یازدهم، 1390
 16- مجلسی، محمّد باقر، بحار الانوار، ج 16، 62، 63، 66، 67، انتشارات دارالکتب اسلامیة، چاپخانه خورشید، چاپ سوم، 1374
 17- محدثی، جواد، هم گام با رسول، انتشارات پویشگر، چاپ آثار، چاپ دوم، 1385
 18- معین، محمّد، فرهنگ فارسی معین، ج 1 و 2، چاپخانه حیدری، نشر بهزاد، چاپ اول، 1382
 19- محمدی ری شهری، محمد، میزان الحکمه، ج 7، مترجم: حمیدرضا شیخی، ناشر: دار الحدیث، چاپ اول، 1377
 20- مجلسی، محمدباقر، حلیه المتقین، محقق: سید علی ایمانیان، قم، نشر سرور، 1386
 21- مکارم شیرازی، ناصر، تفسیر نمونه، ج 26، ناشر: دارالکتب اسلامیة، چاپ امیرالمومنین، چاپ دهم، 1371

22- ملکی تبریزی، میرزا جواد آقا، اسرار الصلوه، مترجم: رضارجب زاده، چاپخانه گلپان، انتشارات پیام آزادی، چاپ اول، 1363

23- نهج الفصاحه، مترجم: ابراهیم احمدیان، نشر شهاب الدین، چاپ بقیع، نوبت اول، 1385

Avaxnet -24

www.vefagh.co.ir-25

منبع :

راسخون